

Institut de Drets Humans de Catalunya

Memòria d'Activitats 2009

ÍNDEX

1. Presentació, objectius i línies de treball.....	3
2. Sensibilització i promoció dels drets humans.....	5
2.1. XXII Premi Solidaritat 2008	
2.2. Drets Humans al carrer	
2.3. Programa Conflictes Oblidats	
2.4. Pla Nacional de Drets Humans	
3. Assessorament en drets humans.....	10
3.1. Ajuntament de Barcelona	
3.2. Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans	
3.3. Altres activitats d'assessorament	
4. Formació en drets humans.....	12
4.1. Cursos i Seminaris	
4.1.1. XXVII Curs de Drets Humans	
4.1.2. III Curs de Drets Humans a Girona	
4.1.3. Cursos de formació en Drets Humans per a Cooperants	
4.1.4. Curs de Drets Humans per a formadors	
4.1.5. Curs de formació en Drets Humans per a Narradors/es	
4.2. Intercanvi de persones en procés de formació	
4.2.1. Beca de formació a l'Institut Interamericano de Derechos Humanos	
4.2.2. Beca de formació a l'Institut de Drets Humans de l'Abo Akademi	
4.2.3. Beques d'estada al Consell d'Europa a Estrasburg	
4.2.4. Beca en la Oficina de l'Alta Comissionada de Naciones Unidas per als Drets Humans a Ginebra	
4.2.5. Beca al Síndic de Greuges	
4.3. Pràctiques a la seu de l'IDHC	
4.4. Programa de màster en drets humans i democràcia	
5. Foment i participació en xarxes i presència internacional	19
5.1. Associacionisme i participació	
5.1.1. Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans	
5.1.2. Federación de Asociaciones para la Defensa y Promoción de los Derechos Humanos	
5.1.3. Coordinadora per a la Prevenció de la Tortura (CPT)	
5.1.4. Xarxa Euromediterrània de Drets Humans	
5.1.5. Grup Euromediterrani en Drets Humans	
5.1.6. Xarxa 18 de Desembre-Catalunya	
5.1.7. Projecte Consolidar	
5.1.8. Consens de Barcelona	
5.1.9. Construcció de pau	
5.1.10. Fòrum Social Català	
5.2. Consell de Drets Humans de les Naciones Unidas	
5.2.1 Sessions ordinàries del Consell	
5.2.2 Examen Periòdic Universal	
5.3. Comitè Contra la Tortura de Naciones Unidas	
5.4. Sessions de treball al Consell d'Europa	
5.5. Participació en altres actes	
6. Publicacions i Investigacions	29
6.1. Sèrie Conflictes Oblidats	
6.2. Sèrie Drets Humans Emergents	
7. Algunes dades econòmiques	30

I. PRESENTACIÓ, OBJECTIUS I LÍNIES DE TREBALL

L'IDHC desenvolupa tres línies de treball paral·leles i interdependents: la sensibilització i la promoció dels drets humans, l'assessorament, i la formació en matèria de drets humans. En cadascuna d'aquestes línies es dona especial atenció a la relació amb altres institucions, a la participació en xarxa i a les activitats d'estudi i investigació.

En el camp de la **sensibilització i la promoció** es desenvolupen activitats de diferent naturalesa i en camps temàtics també diversos (conflictes oblidats, drets a la ciutat, drets emergents, drets humans al carrer...), amb un objectiu comú: difondre la cultura dels drets humans en la nostra societat per fer efectiu el respecte, gaudi i garantia dels drets fonamentals.

Respecte a les **activitats d'assessorament**, l'IDHC desenvolupa funcions de consultoria, de suport tècnic i científic a institucions públiques en el desenvolupament i implementació de, per exemple, la Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat. A més a més, dona recolzament a projectes específics i vinculats a l'ampliació de la cultura dels drets humans a la societat civil.

Pel que fa als **aspectes formatius** en drets humans, destaquen els cursos, seminaris especialitzats, curssets per a col·lectius específics, estudis i treballs d'investigació, projectes d'anàlisi i avaluació i conferències tant en l'àmbit local com internacional.

Entre les activitats formatives tenen especial interès les referents a l'intercanvi tant de persones en procés de formació com de professionals, facilitant beques i estances de formació i/o pràctiques professionals en la nostra entitat i en altres institucions, com el Consell d'Europa o les Nacions Unides.

Per últim, una de les claus que no podem oblidar quan treballem en el desenvolupament dels drets fonamentals és que es tracta d'un tema que ens afecta a tots i pel que és fonamental el treball en xarxa.

Des de l'òptica i importància que se li atorga al treball en xarxa, l'IDHC forma part de la Federació Catalana d'Organitzacions No Governamentals pels Drets Humans, de la Federació de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos, de l'Associació Europa per la Defensa dels Drets Humans, de la xarxa internacional d'Instituts de Drets Humans de la UNESCO i la xarxa d'Instituts de Drets Humans del Consell d'Europa.

Els nostres objectius de treball pel 2009 han estat:

- donar recolzament teòric i pràctic a professionals que desenvolupen el seu treball dins de l'àmbit dels drets humans a partir de la formació en aspectes jurídics, socials, econòmics, culturals i de context;
- promoure l'intercanvi d'experiències a nivell teòric i pràctic entre professionals dels drets humans;
- dissenyar sistemes de formació per a les institucions de defensa i promoció dels drets humans, especialment en el sector públic, i per a col·lectius específics, com ara els cooperants;
- obrir línies de sensibilització sobre drets humans tant en l'àmbit local com internacional, tenint especial interès les situacions de conflicte, sobretot els conflictes oblidats;

- ampliar la formació bàsica en matèria de drets fonamentals, drets humans al carrer i drets humans en la vida diària;
- aprofundir i ampliar les línies de debat, investigació i reivindicació en la temàtica de les noves realitats dels Drets Fonamentals;
- continuar col·laborant amb les organitzacions internacionals i organismes que a nivell mundial treballen per crear les condicions necessàries per al gaudi dels drets humans per part de tota la població, com ara el Consell d'Europa o l'Alt Comissionat de Nacions Unides pels Drets Humans;
- col·laborar i aprofundir en la incorporació del discurs i la praxis dels drets humans en la agenda política dels governs locals de la província de Barcelona a través de la "Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets humans" vinculada a la línia de polítiques de participació promogudes des de la Diputació i des de l'Ajuntament de Barcelona; i
- augmentar la visualització i presència de l'IDHC en la vida mediàtica i pública de la nostra societat.

Aquest treball s'ha dut a terme gràcies a les directrius de la Junta Directiva i a la feina diària de l'equip tècnic de l'IDHC.

El 2009 es va renovar la Junta Directiva, per un període de 4 anys i actualment està composta per Jaume Saura i Estapà, president, Josep Maria Solsona Sancho, vicepresident primer, Montserrat Enrich Mas, vicepresidenta segona, Aida Guillén Lanzarote, secretària, David Bondia García, tresorer, pels consellers/es Julián Artacho Valverde, Carlos Boggio, Guillem Cano Palomares, Jordi Morató-Aragonés Pàmies, Antonio Romero Barcos, Argèlia Queralt Jiménez i Carme Hernández i pels presidents d'honor José Manuel Bandrés Sánchez-Cruzat i Victoria Abellán Honrubia.

L'equip tècnic està compost per Aida Guillén, com a gerent, Rosa Oliveres com adjunta a la gerència i Águeda Mera com a responsable de comunicació i projectes, i els becaris/es i col·laboradors/es amb els que hem comptat al llarg de 2009: Lidia Serrano Tur, Carme Hernández García, Maria Campuzano Guerra, Luciana Elisa Coconi, Anaïs Franquesa Griso, Estel·la Pareja Morte, Fadi Mahmud Hadeeb, Marina Arakelyan, Marta Solà Ruiz, Ingrid Hernández-Ardieta Boix i Vanessa Álvarez Domingo.

Cal destacar que durant el 2009, i d'acord amb la decisió de l'Assemblea General presa al març de 2009, s'ha encetat un procés d'elaboració d'un nou pla estratègic que pretén adaptar la feina i els objectius de l'IDHC a la realitat actual de lluita i defensa pels drets humans. Aquest procés culminarà amb l'adopció d'aquest pla durant el 2010.

2. SENSIBILITZACIÓ I PROMOCIÓ DELS DRETS HUMANS

2.1. XXII Premi Solidaritat 2008

El 17 de febrer de 2009 es va celebrar al Parlament de Catalunya l'acte de lliurament del XXII Premi Solidaritat 2008 i de la menció especial Mitjans de Comunicació, guardons atorgats respectivament a Jordi Cots i Moner, i a Carlos Nadal.

L'acte, presidit pel president del Parlament, Ernest Benach, es va iniciar amb les paraules del president de l'IDHC, Jaume Saura. A continuació, el director, David Bondia, va glosar la figura dels guardonats i el president del Parlament els va fer entrega de l'obra d'art i la placa commemorativa.

Cada any l'obra era de un artista diferent, creada especialment per a aquest premi i cedida pel seu autor, però la Junta Directiva va decidir crear una obra que representés el Premi, al menys per als pròxims 10 anys. Aquesta tasca va ser encarregada al escultor Jaume de Córdoba Benedicto.

L'acte va comptar amb la presència de més de 200 persones, membres i amics dels guardonats i de l'IDHC, així com representants polítics.

Els membres del Tribunal de la edició 2008 van ser: Xavier Badia, director de l'*Oficina de Promoció de la Pau i de Drets Humans*; Andreu Felip, director de l'*Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD)*; Tica Font, presidenta de la *Federació Catalana d'ONG per la Pau*; Àngels Mataró, directora de l'*Associació per a les Nacions Unides a Espanya (ANUE)*; Joaquim Mestre, regidor de *Drets Civils del Ajuntament de Barcelona*; Arcadi Oliveres, president de *Justícia i Pau*; Roger Revilla, president de la *Federació Catalana d'ONGs pels Drets Humans*; Ferran Sales, conseller de l'IDHC; David Bondia, director de l'IDHC i Jaume Saura, president de l'IDHC.

2.2. Drets Humans al Carrer

El programa de Drets Humans al Carrer es va iniciar el 2003 amb l'objectiu d'apropar l'articulat de la Declaració Universal de Drets Humans a la ciutadania a través d'activitats lúdiques com obres de teatre, sessions de pallasos i sessions de contes. Encara que el format va tenir una gran acceptació, l'impacta real del contingut en drets humans restava diluït per la pròpia dinàmica artística. Amb l'objectiu de reforçar aquest contingut, en 2009 es va plantejar una reformulació del programa, creant actors multiplicadors del discurs en drets humans i implicant als propis beneficiaris, de forma que fossin ells mateixos els que, a partir de l'estudi i la reflexió individual, creessin el guió de les sessions de contacontes.

La primera fase del nou programa de Drets Humans al Carrer va consistir en un concurs de contes infantils sobre cadascú dels articles de la Declaració. La convocatòria, al maig, va restar oberta fins el 10 de desembre de 2009 i es van rebre 127 contes. A l'abril de 2009 es va convocar un tribunal multidisciplinar per a valorar els relats i triar un per cada article, i va estar compostat per

- David Bondia, director de l'IDHC, professor de Dret internacional públic a la Universitat de Barcelona i expert en drets humans;
- Joaquim Carbó, escriptor;

- Montserrat Ramos Pagans, pedagoga de l'Associació de Mestres Rosa Sensat;
- Numancia Rojas, narradora oral;
- Núria Gonzalez, membre de la Fundació Solidaritat UB, que va elaborar la proposta pedagògica per a les escoles amb la pràctica final de la realització del conte durant el concurs;
- Marga Serra, del departament d'educació d'UnescoCat;
- Mariana Sarrias, de la editorial Huygens.

A les deliberacions es va prioritzar la capacitat dels relats per a il·lustrar i explicar el contingut de l'article al que feia referència i, atenent a aquest motiu, alguns articles van restar deserts i es van encarregar a diferents professionals relacionats amb l'educació, la literatura i els drets humans¹.

Al llarg del 2009 es va procedir a la revisió i correcció dels contes i a preparar l'edició del llibre que es publicarà en 2010. Cadascú dels contes anirà acompanyat per una il·lustració i per l'article al que fa referència.

Com a part del projecte, es va organitzar també un curs de formació en drets humans per a contacontes al mes de novembre². A més d'una formació en drets humans, es va treballar la narració dels contes guanyadors. D'aquesta manera, 10 narradors professionals inclouran als seus repertoris contingut en drets humans i utilitzaran els contes guanyadors en les seves actuacions, constituint-se així en agents multiplicadors de l'objectiu d'aquest projecte: apropar els drets humans a la ciutadania, sobre tot als més petits.

2.3. Programa Conflictes Oblidats

El programa Conflictes Oblidats es va iniciar el 2006 per a donar a conèixer la situació de guerra que viuen nombroses poblacions al món actual i aprofundir en la naturalesa econòmica, social, política i humana d'aquests conflictes.

Aquest programa recull la doble realitat que en moltes ocasions caracteritza la major part dels conflictes. Per una part, la falta d'atenció dels mitjans de comunicació i la conseqüent desinformació per part de la societat civil internacional, concretament a Catalunya. I, per altra, el desemparament que pateixen aquestes zones en front a la inactivitat o incapacitat de la comunitat internacional.

Mitjançant la investigació i la divulgació, l>IDHC vol contribuir a superar aquesta situació de desinformació i oblit i apropar aquestes realitats a la societat catalana, a través de tres mitjans: la publicació de treballs d'investigació, la organització de cicles de conferències i/o taules rodones i l'edició de bancs de recursos sobre cada un dels conflictes abordats, que inclou dades bàsiques, sistema polític i de govern, enllaços a informes de drets humans, articles d'anàlisi sobre el conflicte i el procés de pau i enllaços a diferents mitjans de comunicació del país.

Durant el 2009 s'han tractat els conflictes de Kosovo i la regió del Caucas Sud i s'ha realitzat la publicació sobre Sri Lanka. Aquests conflictes són de naturalesa molt diferent. A grans trets, Sri Lanka es troba en una situació de guerra civil de baixa intensitat des de fa més de 25 anys; a Kosovo, després de la independència, queden per resoldre molts aspectes relacionats amb la protecció de la població, sobretot la més vulnerable; finalment la regió Caucas Sud, amb els conflictes de Nagorno-Karabakh, Ossètia del Sud i Abkhàzia, ha demostrat ser una gran desconeguda pel poble català, tot i la quantitat d'implicacions geopolítiques dels mateixos.

¹ Els relats guanyadors són disponibles a la pàgina web de l>IDHC

² Consultar informació detallada sobre el curs a l'apartat 4.1.5.

A més, durant el 2009 s'ha renovat i actualitzat el banc de recursos dels conflictes tractats fins ara: Sàhara Occidental, Tibet, Nepal, el poble Maputxe i Costa de Marfil.

• **Sri Lanka**

El conflicte civil a l'illa de Sri Lanka que va començar fa més de 25 anys, enfronta a l'exèrcit del LTTE Tàmil del nord i de l'oest del país i la majoria singalesa del sud. Aquest conflicte, dels denominats de baixa intensitat tot i els múltiples atemptats dels últims mesos, té greus repercussions sobre la població civil pel que fa a la vulneració dels seus drets humans. Per abordar aquests aspectes del conflicte, l'IDHC ha realitzat durant el 2008 dues taules rodones i ha elaborat un banc de recursos virtual.

Al 2009 s'ha editat la publicació de la Sèrie "Conflictes Oblidats" sobre Sri Lanka. L'edició ha estat de 300 exemplars, que es van enviar als socis i sòcies de l'IDHC, als finançadors, les biblioteques i centres de recursos i als amics i amigues de l'IDHC.

Aquesta publicació és el resultat de les dues taules rodones realitzades al 2008 i compta amb els següents articles:

- "Sri Lanka: Claus del conflicte i perspectives de futur", de Maria Vilellas Ariño, investigadora de la Escola de Cultura de Pau.
- "Alguns apunts actuals sobre els drets humans a Sri Lanka", de MCM Iqbal, defensor de drets humans i refugiat cingalès.
- "Sueños imposibles: tras la búsqueda de la verdad, la justicia y la reconciliación en el conflicto de Sri Lanka", de Kishali Pinto Jayawardena, advocada i defensora de drets humans.
- "L'organització de les Nacions Unides i la protecció dels drets als conflictes armats: el cas de Sri Lanka", de Montserrat Tafalla Plana, investigadora de l'IDHC.

Per últim, és necessari destacar la tasca realitzada a la pàgina web, amb l'elaboració d'un banc de recursos que inclou dades bàsiques, sistema polític i de govern, enllaços a informes de drets humans, articles d'anàlisi sobre el conflicte i el procés de pau i enllaços a diferents mitjans de comunicació del país.

• **Kosovo**

El conflicte armat a Kosovo va finalitzar amb la intervenció de l'OTAN al 1999, i des de llavors fins la declaració unilateral d'independència del territori a febrer de 2008, ha estat la comunitat internacional, encapçalada per la resolució 1244 del Consell de Seguretat de Nacions Unides, qui ha administrat la regió.

La situació sobre el terreny a Kosovo es caracteritza per una forta dependència econòmica de les ajudes exteriors, un atur per sobre del 60% de la població activa, una vulnerabilitat dels grups minoritaris i una administració inexperta i precària, sobretot pel que fa al poder judicial. En definitiva, ens trobem en front d'un escenari de vulneracions dels drets humans.

Tots aquests elements configuren la realitat de Kosovo, però són justament els elements que mai es consideren als mitjans de comunicació, més preocupats per les grans qüestions geopolítiques i estratègiques de la regió. Aquesta és justament la raó per la qual l'IDHC ha decidit tractar Kosovo al seu programa sobre Conflictes Oblidats, des del punt de vista dels drets humans.

Durant l'any 2009 s'ha creat un banc de recursos virtual que pretén brindar informació i dades sobre aquests aspectes oblidats.

La taula rodona que complementa la tasca realitzada a través de la pàgina web es va celebrar el 15 de gener de 2009. Com a novetat metodològica, des de l'IDHC es va plantejar aquest acte d'una manera diferent, com una jornada de treball amb experts, administracions i entitats interessades a la regió, i no com un acte públic. L'objectiu de la jornada era reflexionar sobre aquests aspectes oblidats del conflicte i post-conflicte i construir una agenda de treball pels mesos següents.

Per dotar de contingut la jornada, hem convidat l'Asier Santillán, antic adjunt al cap de departament de drets humans de la missió de la OSCE a Kosovo, que va realitzar una petita exposició sobre els problemes d'accés a la justícia a Kosovo, amb l'exemple del cas de la població Roma de Mitrovica, al nord del territori. A continuació es va realitzar una ronda d'intervencions amb els convidats que van exposar altres temes d'interès respecte dels drets humans a Kosovo, com el dret a l'educació, el paper de les dones o l'accés a la sanitat. El debat entre les 15 persones assistents va ser molt enriquidor i va tenir com a resultat la construcció del guió per la publicació de la Sèrie "Conflictes Oblidats" que va sortir al desembre de 2009. Hem de destacar, com aspecte negatiu, que, tot i la reiterada invitació, cap representant de l'administració va assistir a la jornada.

Els articles de la publicació, editats en paper i que es poden descarregar gratuïtament de la pàgina web de l'IDHC, són:

- "Drets Humans a Kosovo: Accés a la Justícia", d'Asier Santillán, antic adjunt al cap de departament de drets humans de la Missió de la OSCE a Kosovo.
- "El paper de les dones a Kosovo", d'Anna Villellas Ariño, investigadora de l'Escola de Cultura de Pau.
- "L'educació a Kosovo", d'Ismet Potera i la Lliga dels Drets dels Pobles.
- "La salut a Kosovo. Desenvolupament i discapacitat", de Francesc Octavio Mata, ortopeda i expert en cooperació.

L'edició de la publicació va ser de 300 exemplar, que es van enviar als socis i sòcies de l'IDHC, als finançadors, a biblioteques i centres de recursos i als amics i amigues de l'IDHC.

• **Caucas Sud**

Els conflictes al Caucas Sud es van iniciar amb la desintegració de la URSS, i constitueixen una de les múltiples disputes territorials no resoltes des d'aleshores on es barregen reivindicacions nacionals i factors religiosos amb els diversos interessos geopolítics i energètics en joc. En aquesta regió, composta per tres Estats sobirans, Geòrgia, Azerbaidjan i Armènia, es troben tres pobles Abkhàzia, Ossètia del Sud i Nagorno-Karabakh, que aspiren a convertir-se en Estats i que han travessat moments de tensió i de lluita armada que han deixat rere seu moltes víctimes i greus violacions dels drets humans, sense arribar a una resolució definitiva de les seves reivindicacions.

L'IDHC va voler apropar aquesta realitat a la societat catalana, a través de dues taules rodones, l'eix central de les quals van ser aquests conflictes del Caucas Sud. L'enfocament va ser plural i van participar persones que, des del seu àmbit d'actuació, van abordar diverses facetes dels mateixos. Aquestes taules rodones es van celebrar el dia 21 d'octubre. El programa va ser el següent:

1ª Taula Rodona: Els conflictes del Caucas Sud. Història i futur.

- "Els processos de pau", amb Anna Villellas, investigadora de l'Escola de Cultura de Pau.
- "Paper de les organitzacions internacionals a la regió", amb Natividad Fernández Sola, professora de Dret Internacional i Relacions Internacionals, Universitat de Saragossa, Observatori Àsia Cultural

2ª Taula Rodona: ONGs sobre el terreny. Els drets humans a la regió.

- "Armènia", amb Avetik Ishkhanyan, director de la ONG Armenia Helsinki Committee.
- "Azerbaidjan", amb Avaz Hasanov, director de la ONG Society for Humanitarian Research.
- "Geòrgia", amb Ucha Nanuashvili, membre del Centre de Drets Humans de Geòrgia.

Per la preparació d'aquestes taules rodones, l'IDHC va comptar amb la col·laboració de la ONG armènia "European Integration", que ens ha facilitat els contactes a la regió i que coordina la investigació portada a terme per una de les seves treballadores, Marina Arakelyan. Durant el primer semestre de 2010 s'editarà la publicació sobre els conflictes del Caucas Sud, amb els articles elaborats pels ponents de les dues taules rodones del dia 21 d'octubre. La publicació, tal i com a les anteriors edicions de la sèrie "Conflictes Oblidats" estarà disponible en paper i a la nostra pàgina web.

- **Renovació de la pàgina web**

Tal com s'ha plantejat al projecte, un dels objectius de l'any 2009 era la renovació de la pàgina web del programa, a través de l'actualització dels bancs de recursos dels conflictes tractats amb anterioritat, com el poble Maputxe, Tibet, Nepal, Costa de Marfil i Sàhara Occidental.

Aquests bancs de recursos virtuals contenen enllaços recomanats i informació bàsica que ha de servir, tant als investigadors com a periodistes i població en general, si volen aprofundir o buscar més dades sobre els diferents escenaris. D'aquesta manera, les pàgines web recullen el sistema polític i de govern, la legislació en matèria de drets humans, informes de drets humans d'ONGs locals i internacionals, articles d'anàlisi, enllaços a mitjans de comunicació de la zona i un llarg etcètera de pàgines i dades que complementen la tasca realitzada amb les taules rodones i les publicacions.

2.4. Pla Nacional de Drets Humans

Al llarg del 2009 l'IDHC ha continuat treballant amb el Pla de Drets Humans: s'han analitzat les 172 Mesures plantejades dins el pla, tant les d'acció exterior com les d'acció interior, els compromisos assumits pel Govern en cadascuna d'elles i les actualitzacions periòdiques de les mateixes.

El 17 de desembre de 2009 es va reunir a Madrid la Comissió de Seguiment del Pla, formada per membres de l'executiu, de la societat civil i del Defensor del Poble. És la encarregada d'avaluar l'execució de les mesures del Pla i d'elaborar propostes per a incloure'n. Encara que l'IDHC no és membre d'aquesta Comissió, li va fer arribar un document amb preguntes i inquietuds sobre algunes mesures del Pla, així com sobre alguns aspectes que s'haurien d'incloure i tenir-se en compte a la propera reunió de la Comissió.

L'IDHC continuarà participant en un diàleg constructiu amb el Govern i amb les entitats de la societat civil involucrades en la defensa dels drets humans per a facilitar la millora i la implementació del Pla de Drets Humans.

3. ASSESSORAMENT EN DRETS HUMANS

L'IDHC treballa des de la perspectiva que un bon assessorament científic en matèria de drets humans a les institucions públiques i privades és necessari per a la creació d'una societat i d'un espai públic on tot el món gaudeixi amb plenes garanties dels seus drets fonamentals.

3.1. Ajuntament de Barcelona

L'Institut de Drets Humans de Catalunya (IDHC) col·labora amb la Regidoria de Drets Civils de l'Ajuntament de Barcelona des de fa diversos anys, i des de 2008 en té un conveni, l'objectiu general del qual és la promoció i el foment dels drets humans, el qual es concreta en els següents objectius específics:

- Millorar la sensibilització de la ciutadania pel que fa al coneixement dels seus drets i la necessitat de respectar-los i reivindicar-los, i la promoció dels drets continguts a la Carta i d'altres drets emergents.
- Informar a l'opinió pública catalana de la situació dels Drets Humans i del treball per la seva promoció i defensa dins i fora de Catalunya.
- Millorar la formació dels quadres tècnics i polítics de l'Ajuntament de Barcelona en matèria de drets humans.
- Coordinar i participar en els projectes de caràcter general, endegats per altres entitats, sempre i quan els seus objectius es puguin implementar en aquest acord.

Per tal de dur a terme aquests objectius, durant el 2009 s'han realitzat les següents activitats:

- Col·laboració en l'elaboració d'un pla municipal de sensibilització i d'un pla de formació;
- Realització d'un curs de formació en drets humans per tècnics municipals al gener; i
- Donar suport a la incorporació del concepte de drets humans emergents en les actuacions de sensibilització, promoció i educació de la Regidoria, a través de la impressió d'un díptic informatiu.

3.2. Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans

Durant l'any 2009, l'IDHC ha continuat oferint els seus serveis d'assessorament com a secretaria científica de la Xarxa de Pobles i Ciutats pels Drets Humans de la Diputació de Barcelona, tal i com ha fet des de la seva creació a l'any 2003.

En particular, cal destacar el projecte sobre l'Agenda Local de Drets Humans, instrument de planificació de polítiques públiques de drets humans. Aquest instrument parteix de la base d'un procés de diagnosi que s'ha de realitzar fent servir els indicadors elaborats per la secretaria tècnica de la XPCDH i amb la participació de la ciutadania. Amb els resultats de la diagnosi, l'ajuntament pot planificar i programar nous objectius i noves polítiques de drets humans. Al 2009 aquest projecte s'ha implementat a tres municipis de la província.

També cal destacar el desenvolupament d'altres projectes ja engegats, com ara el joc de drets humans, l'exposició sobre la Carta i les guies sobre adaptació de normatives municipals i sobre síndics locals. Aquestes guies, que ja es troben impreses en paper, són una eina molt útil per aquells municipis que, un cop signada la Carta, volen començar a implementar-la.

Així mateix, l'IDHC ha continuat proveint la pàgina web de la XPCDH amb notícies, agenda i bones pràctiques d'arreu de Catalunya, Europa i del món. I també ha elaborat continguts

teòrics, en forma d'articles de divulgació, sobre els projectes que du a terme la XPCDH i així ajudar a la seva difusió.

La realització del I Fòrum de Pobles i Ciutats pels Drets Humans el passat 14 de maig va ser l'activitat més destacable de la Xarxa durant aquest any. Aquesta trobada, en l'organització i coordinació de la qual va estar involucrat l'IDHC, va suposar un espai de reflexió i debat sobre el paper de les ciutats en la protecció dels drets humans, referent en particular a aspectes com la transparència i la participació.

La tasca d'assessorament que realitza l'IDHC tant a la Diputació com als municipis d'arreu de la província i de Catalunya, és fonamental per aprofundir en l'enfortiment del paper de les autoritats locals com a protectores dels drets humans, a través de polítiques de prevenció.

3.3. Altres activitats d'assessorament

El dia 27 de febrer de 2009 es va realitzar a la seu de l'IDHC una reunió amb una delegació de funcionaris del Ministeri de l'Interior turc i amb altres membres d'organitzacions de la societat civil, que estaven de visita a Barcelona amb un programa del PNUD. L'objectiu de la visita va ser conèixer el sistema de control civil dels cossos de seguretat de l'Estat, per a això es van entrevistar amb funcionaris i amb entitats de la societat civil com l'IDHC.

L'IDHC va organitzar una trobada informal amb Raji Sourani, del Centre Palestí de Drets Humans a Gaza i amb les entitats de drets humans, de pau i de cooperació que treballen a la zona, per compartir experiències i buscar col·laboracions o projectes comuns. Aquesta trobada es va celebrar el dia 14 de desembre de 2009, a la seu de les tres Federacions.

4. FORMACIÓ EN DRETS HUMANS

La formació és un instrument bàsic i fonamental en la defensa i divulgació dels drets humans. La formació que imparteix el IDHC té quatre nivells:

- Formació acadèmica específica en drets humans: en 2009 s'ha celebrat la XXVII edició del **curso anual** i la III edició del curs a **Girona**.
- Cursos i seminaris dirigits a professionals sobre aspectes concrets i sectorials dels drets humans. Al 2009 es varen celebrar un total de 5 cursos especialitzats, amb els que hem augmentat el nombre i els sectors formatius; 2 cursos dirigits a **cooperants catalans**, 1 dirigit a **funcionaris** de l'Ajuntament de Barcelona, 1 dirigit a **formadors** i finalment, 1 dirigit a **narradors** de contes.
- Intercanvi de persones en procés de formació, que fomenta la professionalització en el camp dels drets humans i potencia el intercanvi d'experiències professionals. El IDHC facilita diferents beques d'estància i pràctiques a organismes nacionals i internacionals que treballen pels drets humans, el **Consell d'Europa**, l'**Oficina de l'Alta Comissionada de Nacions Unides pels Drets Humans** i el **Síndic de Greuges de Catalunya**. Altres són beques formatives per instituts i universitats internacionals, com l'**Institut Interamericà de Drets Humans** i l'**Abu Akademi** de Finlàndia. També es realitzen pràctiques a la seu del IDHC.
- Participació a cursos organitzats per altres entitats (més informació a l'apartat 5.5. d'aquesta mateixa memòria).

4.1. Cursos i Seminaris

4.1.1. XXVII Curs de Drets Humans 2009

El curs anual de Drets Humans, ofereix, a través de sessions formatives, una aproximació, principalment jurídica, als diferents aspectes dels drets humans. És un curs dirigit a estudiants de ciències jurídiques, econòmiques i socials, funcionaris, cossos i forces de seguretat, juristes, assistents socials, economistes i tots aquells professionals relacionats amb aquesta matèria. Les sessions s'imparteixen per professors i professionals de reconegut prestigi tant nacional com internacional.

El XXVII Curs de Drets Humans, dirigit per David Bondia i coordinat per Lidia Serrano Tur, va tenir lloc entre el 2 i el 20 de març a l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona.

La conferència inaugural "Les víctimes de violacions de drets humans", a càrrec de Manuel Ramiro i Hernando Llano, professors de ciència política de la Universitat Javeriana de Cali, Colòmbia.

El Curs, amb una durada de tres setmanes, va estar compost per tres mòduls formatius. Al primer, es va realitzar un recorregut històric a través del procés de codificació i internacionalització dels drets humans, a càrrec de David Bondia, els drets humans com a concepte històric, per Gregorio Peces-Barba, i els mecanismes de garantia d'aquests drets, a càrrec de Jaume Saura. Es va concretar amb la justiciabilitat dels DESC, per Gerardo Pisarello, el dret a l'alimentació, per Montse Tafalla i la violació dels drets humans als conflictes armats, per Arcadi Oliveres.

El segon mòdul es va dedicar a tractar els diversos nivells de protecció dels drets humans: a nivell internacional, com la justícia penal internacional, per Antoni Pigrau, i els crims de guerra i crims contra la humanitat, per Margalida Capellà; a nivell nacional, a través de la Constitució

espanyola, a càrrec d'Enriqueta Expósito, l'espai cívic, per Laura Díez Bueso, el Pla de Drets Humans, per Fernando Flores i la política exterior espanyola en matèria de drets humans, per Laura Feliu. Aquest mòdul es va completar amb una taula rodona sobre els reptes de la societat civil en matèria de drets humans, formada per Begoña Sánchez (SOS Racisme), Jorge del Cura (Centro de documentación contra la Tortura) i Maria Dolors Masana (Reporters sense Fronteres).

El tercer mòdul es va dedicar als sistemes regionals de protecció dels drets humans, a càrrec de Jaume Saura; el sistema interamericà, a càrrec de Pedro Nikken i el sistema europeu, a càrrec de sis experts del Consell d'Europa (CoE). L'exposició sobre el Tribunal Europeu de Drets Humans (funcionament, jurisprudència i reptes) va córrer a càrrec de Montserrat Enrich Mas i Guillem Cano, ambdós juristes del CoE i els jutges Luis López Guerra i Josep Casadevall; la protecció dels drets a l'era d'Internet, per Thomas Schneider i els drets de la infància i la família, per Elda Moreno. Aquest mòdul també va tractar el dret d'asil i refugi, tant a nivell internacional, per Carlos Boggio, como el que implica la nova llei d'asil espanyola, per Àngeles Solanes.

Jaume Saura i Juan Duarte, director de l'Oficina de Drets Humans del MAEC, varen clausurar el curso i varen lliurar els diplomes d'assistència als 97 alumnes matriculats, essent una part significativa estudiants internacionals.

Al llarg del curs es varen realitzar visites voluntàries, al Síndic de Greuges de Catalunya i a l'Oficina per la No Discriminació de l'Ajuntament de Barcelona.

Aquells alumnes que varen presentar un treball que complia amb els requisits establerts per l'organització, varen obtenir un certificat d'aprofitament, amb el que aconseguirien els crèdits de lliure elecció. Els curss van comptar amb 40 hores lectives i aquests foren els crèdits que es varen atorgar:

- Universitat de Barcelona (4 crèdits)
- Universitat Pompeu Fabra (4 crèdits)
- Universitat Autònoma de Barcelona (3 crèdits)
- Universitat Oberta de Catalunya (2 crèdits)
- Universitat Internacional de Catalunya (2 crèdits)

El IDHC dona la oportunitat, a les persones interessades, a optar per una de les beques de formació a:

- Alt Comissionat de Nacions Unides pels Drets Humans a Ginebra (1 beca d'estància de 3 mesos)
- Consell d'Europa a Estrasburg (5 beques d'estància de 15 dies)
- Síndic de Greuges de Catalunya (1 beca de pràctiques de 6 mesos)

A l'apartat 4.2. d'aquesta memòria es dona més informació sobre aquestes beques i els seus beneficiaris.

A més, per primer cop, el curs va comptar amb el reconeixement del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya com activitat de formació permanent.

Com a novetat, en aquesta edició del Curs es varen oferir tres beques de viatge i estada, de 1.500 euros cadascuna, per alumnes procedents d'Amèrica Llatina. La convocatòria va tenir un gran acolliment i es varen rebre un allau de sol·licituds, de les quals 479 complien amb tots els requisits. Alguns dels postulants que no varen obtenir la beca varen viatjar igualment fins a Barcelona per assistir al Curs; se'ls hi donaria la matrícula gratuïta. La presència d'estudiants llatinoamericans va enriquir molt el curs, sobretot per les seves aportacions als debats diaris.

4.1.2. III Curs de Drets Humans a Girona

Amb col·laboració amb la Universitat de Girona, el IDHC va organitzar el III Curs de Drets Humans “Passat, present i futur dels drets humans”. El curs va constar de 8 sessions que es varen impartir a la Universitat de Girona entre el 20 de febrer i el 27 de març, i suposa un esforç per part del IDHC per a impartir els seus cursos de drets humans pel territori de Catalunya.

La sessió inaugural “Origen i internacionalització dels Drets Humans: la Carta de nacions Unides i la Declaració Universal dels Drets Humans” va ser impartida per Ramón Paniagua, catedràtic de dret internacional públic de la Universitat de Girona, que emmarcaria el desenvolupament posterior del curs, centrar en el sistema internacional i el sistema europeu de protecció dels drets humans.

La sessió de cloenda “Bioètica i Consell d’Europa” va córrer a càrrec de José Antonio Pastor Rídruejo, catedràtic de la Universitat Complutense de Madrid i ex-jutge del TEDH.

4.1.3. VII i VIII Curs de Formació en Drets Humans per a cooperants

La cooperació al desenvolupament és una ferramenta professionalitzada que es caracteritza per la bona preparació dels cooperants i per la especialització dels projectes portats a terme. Els drets humans, com eix transversal d’aquesta política de cooperació, deuen servir de guia per establir les línees d’actuació de tots els actors involucrats.

Des de 2006 el IDHC imparteix aquest curs de formació en drets humans, específicament dirigit als cooperants, que es divideix en tres blocs: dret internacional dels drets humans, dret internacional penal i dret internacional humanitari.

Al llarg de 2009 s’han realitzat dos edicions d’aquest curs; una del 4 al 8 de maig, i l’altra del 26 d’octubre al 5 de novembre, ambdues coordinades per Lidia Serrano Tur.

De les sol·licituds presentades en cadascuna de les edicions, es varen seleccionar a 20 persones, seguint el criteri de prioritització de les persones que treballen en cooperació, ja sigui a una ONG local, al terreny o en la gestió de projectes.

Els cursos combinen les sessions teòriques amb les pràctiques:

- Classes teòriques impartides per especialistes del IDHC, on s’estudia i analitza la normativa internacional a l’àmbit dels drets humans, del dret internacional humanitari;
- Sessions impartides per membres de ONG i de personal especialitzat;
- Tallers pràctics on es treballa, amb els coneixements prèviament adquirits, en la resolució de conflictes reals, en els que incideix l’aplicació dels dret internacional del drets humans, el dret internacional humanitari i el dret internacional penal, amb l’estudi de 3 casos pràctics a cada curs.

4.1.4. Curs de Formació en Drets Humans per a formadors

Del 26 de maig al 11 de juny de 2009 es va organitzar un curs dirigit a professors de secundària d’Educació per a la Ciutadania, en el que varen participar 15 alumnes. Amb aquest curs s’ofereix als docents una formació específica en drets humans i eines pedagògiques per treballar la matèria a les escoles.

El programa combinava el coneixement teòric i les ferramentes pràctiques en sis sessions de dos hores i mitja cadascuna. A les primeres tres sessions, de caràcter més teòric, es varen introduir nocions bàsiques de drets humans i es varen tractar els diferents sistemes de protecció als àmbits internacional, nacional i autonòmic.

També es varen estudiar drets més específics com el principi d’igualtat i no discriminació i els drets econòmics, socials i culturals. Amb aquesta base teòrica, es va passar a l’estudi de

l'educació en drets humans, des d'una perspectiva més pràctica. Es varen treballar les activitats per ensenyar drets humans dins l'aula i altres ferramentes pedagògiques. El curs es va clausurar amb un taller en el que els participants exemplificaven una activitat pedagògica per explicar la Declaració Universal de Drets Humans.

El curs va comptar amb el reconeixement del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya com activitat de formació permanent.

4.1.5. Curs de Formació en Drets Humans per a narradors/-ores orals

Dins del projecte de *Drets Humans al Carrer*, l'objectiu del qual és apropar la Declaració Universal de Drets Humans (DUDH) al públic infantil, es va organitzar un curs per a formar a 10 conta contes professionals en drets humans i, per adaptar els relats guanyadors del concurs, al llenguatge oral. D'aquesta manera, els narradors afegeixen a les seves programacions, els contes i adquireixen els coneixements i competències per incloure l'enfocament dels drets humans a totes les seves actuacions.

El curs, que va tenir lloc del 9 de novembre al 14 de desembre, es va estructurar en sis sessions de tres hores cadascuna, combinant teoria i pràctica. A les dos primeres es varen tractar conceptes bàsics sobre la seva formulació i protecció, i es varen analitzar detalladament cadascun dels articles de la DUDH. Posteriorment, Xavi Demelo, professor de narració oral, va treballar amb els alumnes la transformació dels contes al llenguatge oral i la seva posada en escena. Cadascun dels narradors va preparar i escenificar tres contes.

Com a pràctica final, en gener de 2010, es realitzarà una sessió oberta al públic a la biblioteca Francesca Bonnemaison, on cada participant del curs relatarà un conte.

4.2. Intercanvi de persones en procés de formació

Amb les beques formatives, l'IDHC vol incidir en el procés de formació de professionals del dret i la justícia, en l'intercanvi d'experiències i en l'establiment de contactes amb altres realitats. Les beques serveixen per a formar un grup de professionals que puguin recolzar puntualment les activitats de l'IDHC, tant en la seva planificació com en la seva execució.

4.2.1. Beca de formació en l'Institut Interamericà de Drets Humans (IIDH)

L'IDHC té un conveni de col·laboració amb l'IIDH, amb seu a Costa Rica, que estableix, entre d'altres, l'intercanvi d'alumnes i formadors en els nostres respectius cursos de drets humans. L'edició del XXVII Curs interdisciplinari de Drets Humans de l'IIDH va tractar sobre l'accés a la justícia i la inclusió social i es va celebrar a San José de Costa Rica del 6 al 17 de juliol. La persona que hi va assistir va ser Carme Hernández García, col·laboradora de l'IDHC.

El curs "Accés a la justícia i inclusió" va ser un espai acadèmic d'investigació, capacitació i acció dirigit a l'accés a la justícia com a component essencial en el procés d'inclusió perquè els sectors més vulnerables i exclosos tinguin eines per a reclamar els seus drets amb enfocament col·lectiu, perquè les seves demandes tinguin incidència en la millora del seu projecte de vida i, de manera general, s'assoleixin índexs adequats de desenvolupament humà i seguretat humana.

4.2.2. Beca de formació en l'Institut de Drets Humans de la Abo Akademi

L'IDHC va oferir una beca d'ajuda per a poder assistir al "Curs avançat de protecció de drets humans" que va organitzar l'Institut de Drets Humans de la Universitat Abo Akademi de Finlàndia, del 17 al 28 d'agost de 2009.

Águeda Mera, responsable de projectes de l'IDHC, va participar en el curs l'objectiu del qual era estudiar en profunditat el sistema universal de protecció dels drets humans de les Nacions

Unides. El curs, no només va tractar el sistema universal de forma descriptiva, entrant en qüestions estructurals i de procediment, sinó que es va estudiar i treballar a partir d'aspectes molt concrets, tant temes sectorials, recollits en diferents instruments, com qüestions d'interès i més pràctiques enfocades al treball dins del sistema. També es van estudiar els sistemes regionals interamericà i europeu, incloent el Consell d'Europa i la protecció dels drets humans en la legislació europea.

La beca per al curs s'emmarca en la línia d'actuació de l'IDHC sobre el procés de formació de professionals vinculats als drets humans, en l'intercanvi d'experiències i l'establiment de contactes amb altres realitats, tant europees com mundials.

4.2.3. Beques d'estada al Consell d'Europa a Estrasburg

Entre els alumnes del curs anual de drets humans que presenten la seva candidatura, es concedeixen 5 beques per a una estada de 15 dies a Estrasburg, a la seu del Consell d'Europa, coincidint amb la reunió de l'Assemblea Parlamentària. El tribunal estava format per 4 membres de la Junta directiva i Xavier Badia, director de la OPPDH.

Del 21 de setembre al 2 d'octubre, Miriam Cámara, Alejandro Gaya, Alba González, Ariana Potrafki i Anna Recoder, beneficiaris de la beca, van mantenir entrevistes amb personal de les institucions del Consell d'Europa i també van assistir a sessions de l'Assemblea Parlamentària i del Tribunal Europeu de Drets Humans (TEDH). Els becaris van estar recolzats en tot moment per Christina Nicolaidou, de l'oficina de becaris, i Óscar Alarcón, encarregat de la coordinació de la visita.

Aquest any, durant la visita, va tenir lloc la vista de la demanda Mangouras contra Espanya, del cas Prestige, la qual cosa els va permetre comprovar l'ús de la jurisprudència i de la normativa de la Carta Europea de Drets Humans per part de l'advocat de la defensa i l'actuació de l'advocat d'estat d'Espanya. També van assistir a la commemoració dels 60 anys del consell d'Europa.

4.2.4. Beca en l'Oficina de l'Alta Comissionada de Nacions Unides per als Drets Humans a Ginebra

Entre els alumnes del curs anual de drets humans que presenten la seva candidatura a aquesta beca, se'n concedeix una per a una estada de 3 mesos a Ginebra, a l'Oficina de l'Alta Comissionada de Nacions Unides per als Drets Humans; la persona becada s'incorpora al programa de persones en pràctiques de formació que ofereix aquesta institució, dins d'un programa o projecte específic. El tribunal estava format per 4 membres de la Junta directiva de l'IDHC i Andreu Felip, director de la ACCD.

En l'edició del curs de 2008, Eleonora Lamm va ser la beneficiària amb el treball "Las restricciones de acceso a un aborto legal y seguro como violación de los derechos humanos de las mujeres". El període de pràctiques el va realitzar al Consell de Drets Humans i en la divisió de Tractats, de gener a juny de 2009.

En l'edició de 2009, la beca se li va concedir a Júlia Lladós Vila, pel treball "Los agrocombustibles: un nuevo reto para el desarrollo sostenible". El seu període de pràctiques serà entre gener i març de 2010 en la unitat de Drets econòmics, socials i culturals.

4.2.5. Beca al Síndic de Greuges

El 15 de juny es va renovar el conveni de col·laboració entre el Síndic de Greuges i l'IDHC. El conveni tindrà una vigència de 3 anys i permet la realització de pràctiques en aquesta institució a un alumne o alumna del Curs de Drets Humans.

En l'edició del curs de 2009, Tania Reneaum Panszi va ser-ne la beneficiària de la beca, amb el treball "Una norma jurídica, dos realidades: el caso de la mujeres presas". El període de 6 mesos de pràctiques el va iniciar l'octubre de 2009.

4.3. Pràctiques a la seu de l'IDHC

Les pràctiques a l'IDHC les realitzen, bàsicament, estudiants de dret i màsters en drets humans i dret internacional. L'objectiu és formar-los i capacitar-los professionalment en drets humans de cara a la seva inserció en el mercat laboral i l'intercanvi d'experiències.

L'any 2009 l'IDHC ha dut a terme els següents programes de pràctiques:

- Institut de Barcelona d'Estudis Internacionals (IBEI): Lidia Serrano Tur de gener a setembre va realitzar el seu període de pràctiques i les seves tasques principals van ser la coordinació del XXVII Curs de Drets Humans i del VII Curs de Formació en Drets Humans per a cooperants.
- Universitat Pompeu Fabra: Lidia Serrano Tur va continuar col·laborant amb l'IDHC des d'aquest nou conveni per a la realització de pràctiques d'estudiants de tercer cicle, organitzant el VIII curs de formació per a cooperants i preparant el XXVIII Curs de Drets Humans. També se li va encarregar l'elaboració del Pla de formació de l'IDHC i ha participat en la preparació del seminari "Consens de Barcelona" que se celebrarà en el Fòrum Social Català 2010.
- Màster de Polítiques Europees de Cooperació Internacional al Desenvolupament de la Universitat Autònoma de Barcelona: Fadi Mahmud Hadeeb va finalitzar el mes de febrer el seu període de pràctiques durant el qual va coordinar la participació de l'IDHC en la Xarxa Euromediterrània de Drets Humans i va col·laborar en el projecte Conflictes Oblidats. Ingrid Hernández-Ardieta Boix va realitzar un període de pràctiques de dos mesos (setembre i octubre) col·laborant en el projecte Conflictes Oblidats.
- Programa "Dret al Dret" de la Universitat de Barcelona: Carme Hernández (de gener a juny) i Marta Solà Ruiz (de febrer a juny) van treballar com a recolzament en les activitats formatives de l'IDHC i en projectes de la RPCDH de la diputació de Barcelona. A partir de l'octubre es van incorporar Borja Plana González i Lidia Cortés.
- Pràctiques d'estudiants de Ciències Polítiques i de l'Administració de la Universidad Pompeu Fabra: Vanessa Álvarez Domingo (de març a juny) va col·laborar en l'organització del XXVII Curs de Drets Humans i va coordinar el curs de formació en drets humans per a formadors.

4.4. Programa de màster en drets humans i democràcia

Al 2008 l'Institut de Drets Humans de Catalunya va desenvolupar, conjuntament amb la Universitat Oberta de Catalunya, un programa de màster que, des de llavors, s'imparteix a la universitat a distància, mitjançant la seva plataforma virtual. Cada mes d'octubre, s'inicia una nova edició: a l'octubre de 2009 va començar la segona edició i es va continuar amb la primera edició, iniciada a l'octubre de 2008.

El màster consta de 60 crèdits ECTS, que es reparteixen en dos anys. El programa d'estudis s'organitza en dos postgraus que constitueixen, a la seva vegada, dos titulacions pròpies. Cada postgrau es divideix en dues especialitzacions de sis mesos de durada que també atorguen una titulació pròpia. Es a dir, el màster consta de quatre especialitzacions:

- Ciutadania i drets humans
- Tutela jurídica dels drets humans
- Drets humans, democràcia i globalització
- Drets humans, democràcia i conflicte

Al 2009 es va continuar amb l'especialització de "Ciutadania i drets humans", iniciada a l'octubre de 2008, que van realitzar vuit alumnes. Al març de 2009, va començar la següent especialització sobre "Tutela jurídica dels drets humans", en la que es van matricular sis alumnes més. Al finalitzar aquests estudis, set dels alumnes que van començar al 2008 van obtenir el títol de postgrau en Ciutadania i tutela jurídica dels drets humans, després del lliurament d'un projecte d'investigació.

A l'octubre de 2009 es va continuar amb la primera edició del màster, amb l'especialització sobre "Drets humans, democràcia i globalització", a la que es van matricular 17 alumnes més. Paral·lelament, es va iniciar la segona edició del màster amb la primera de les especialitzacions, amb 19 alumnes.

Durant 2009, el programa de màster en les seves diferents modalitats va comptar amb 50 alumnes, de molt diversa procedència – sobre tot d'Espanya i d'Amèrica Llatina- i formació.

Aquest programa compta amb la col·laboració de l'Oficina de promoció de la Pau i dels Drets Humans de la Generalitat de Catalunya, i la participació del Síndic de Greuges de Catalunya, la Universitat Rovira i Virgili (URV), la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) i la Universitat de Barcelona (UB).

5. FOMENT I PARTICIPACIÓ EN XARXES I PRESENCIA INTERNACIONAL

La col·laboració amb altres entitats i el treball en xarxa són peces essencials per la consecució dels nostres objectius, ja que multiplica esforços i resultats en la nostra tasca de promoció, sensibilització i protecció dels drets humans.

Des de l'IDHC es fomenta la nostra participació en xarxes, federacions i entitats de segon grau, tant en l'àmbit català com estatal i internacional.

5.1. Associacionisme i participació

5.1.1. Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans

L'IDHC, com a membre de la Federació Catalana d'ONG, forma part i participa activament a totes les seves comissions i assemblees i jornades de treball. Concretament, durant el 2009, l'IDHC ha participat en les següents activitats de la FCONGDH:

- A la **comissió d'educació**, es va publicar el diagnòstic sobre l'educació en drets humans a Catalunya i s'ha començat a preparar un procés de reflexió a partir dels reptes detectats a l'informe, que s'implementarà al 2010. També es van organitzar una sèrie de tres conferències per commemorar l'any internacional de l'aprenentatge en drets humans.
- A la **comissió de polítiques**, es va iniciar el treball per l'elaboració d'un reglament del codi ètic que marqui les pautes del seu compliment i implementació.

5.1.2. Federación de Asociaciones para la Defensa y Promoción de los Derechos Humanos

L'IDHC forma part de la Federación de Asociaciones para la Defensa y Promoción de los Derechos Humanos, amb seu a Madrid. La Federación té Estatut Consultiu Especial davant l'ECOSOC de les Nacions Unides, i és gràcies a aquest estatut que realitzem les visites al Consell de Drets Humans a Ginebra.

Durant el 2009 hem acudit a les diferents convocatòries d'assemblees i reunions de la Federación, amb la finalitat de col·laborar amb diferents projectes, entre els que destaquem la participació en la Xarxa EuroMediterrània de Drets Humans.

5.1.3. Coordinadora per a la Prevenció de la Tortura (CPT)

Com a membre de la Coordinadora catalana per a la Prevenció de la Tortura i de la Coordinadora estatal hem assistit a 14 reunions de treball on es van concretar les següents activitats:

- III Jornades sobre la Prevenció de la Tortura, el 13 i 14 de febrer, a la Residència d'Investigadors, amb la participació d'especialistes nacionals i internacionals. Es va organitzar en 3 blocs: el primer sobre el Mecanisme Nacional de Prevenció de la Tortura; el segon sobre l'àmbit professional i l'eradicació de la tortura; i el tercer sobre l'àmbit social i l'eradicació de la tortura.
En el marc d'aquestes III Jornades, i a rel dels debats que es van produir, la coordinadora catalana va elaborar una sèrie de consideracions a nivell de conclusions;
- compareixença el 13 de maig davant la Comissió de Afers Institucionals del Parlament de Catalunya per a exposar la posició de la CPT sobre l'assignació del Síndic de Greuges com a Mecanisme Català de Prevenció de la Tortura;

- presentació de l'informe anual de la Coordinadora a Saragossa el 30 de maig;
- revisió de l'informe presentat per Espanya al Comitè contra la Tortura sobre el seguiment de la Convenció contra la Tortura i altres Tractes o Penes Cruels, Inhumans o Degradants, que va tenir lloc a Ginebra el 12 i 13 de novembre, i elaboració d'un informe de la CPT per al mateix Comitè;
- revisió de l'informe presentat per Espanya per al Examen Periòdic Universal (EPU) del Consell de Drets Humans, que tindrà lloc a Ginebra el maig de 2010, i elaboració d'un informe de la CPT per a l'EPU.

5.1.4. Xarxa Euromediterrània de Drets Humans

La Xarxa Euromediterrània de Drets Humans és una organització formada per altres entitats dels dos costats del Mediterrani i fundada al 1997. L'IDHC en forma part com a membre de la *Federación de Asociaciones de Defensa y Promoción de los Derechos Humanos* des de 2005: un membre de l'IDHC participa a un grup de treball de la Xarxa: David Bondia, en el grup de Palestina, Israel i els Palestins.

Al grup de treball sobre Palestina els objectius són fonamentalment promoure i protegir els drets humans dels palestins dins dels Territoris Ocupats i en els països que han acollit als refugiats. David Bondia s'ha mantingut en contacte amb tots els membres del grup de treball i ha col·laborat en la redacció de l'informe anual.

5.1.5. Grup Euromediterràni en Drets Humans

Arran de la celebració a Barcelona de l'Assemblea General de la Xarxa Euromediterrània dels Drets Humans al desembre de 2008 i degut a la participació de diverses entitats catalanes, l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans (OPPDH) de la Generalitat de Catalunya va tenir l'iniciativa de constituir un grup de treball mediterrani en drets humans per tal d'ajuntar els esforços que diverses entitats catalanes estan duent a terme a la zona i per enfortir el discurs de drets humans de la pròpia administració envers la Mediterrània, sobretot ara que la Unió per la Mediterrània tindrà la seva seu a Barcelona.

El grup de treball va decidir en la seva primera reunió que s'escolliria un tema comú de treball per tal de desenvolupar la seva feina, el qual va resultar ser el de religions i drets humans.

Per tal de definir bé el tema i acotar els aspectes que voldríem abordar, l'IDHC va elaborar un document de síntesi on es recullen quatre punts de debat i discussió:

- Universalisme i relativisme: límits als drets humans?
- Estat i religió: com afecta a les relacions de poder. Paper dels drets humans
- Secularització i laïcitat
- Religió i societat civil: laïcisme?

Per tal de tractar aquests quatre punts, el grup va decidir programar una sèrie de seminaris on es convidarien experts de diverses matèries per parlar sobre el tema i resoldre els possibles dubtes de contingut

D'aquesta manera, es va decidir convidar al professor Juan José Tamayo per tal de fer una ponència introductòria que emmarqués la feina del grup. Aquesta ponència va tenir lloc el 23 d'octubre, primer en una sessió interna del grup, i després en una sessió pública a la que van acudir unes 50 persones.

Durant aquesta primera jornada o seminari, els temes que es van tractar van ser les relacions entre les religions i els drets humans, partint de la base de l'actualitat, on es percep un ressorgiment de les religions, però sense perdre de vista la història i el que les religions han plantejat i teoritzat sobre drets humans.

Després es va decidir fer un seminari, seguint en principi el format del primer, sobre cadascun dels quatre temes de debat anteriorment identificats. D'aquesta manera, el seminari sobre universalisme i relativisme va tenir lloc el 27 de novembre, amb la presència de Josep Maria Esquirol, professor de filosofia de la UB, i Jordi Bonet, catedràtic de Dret Internacional Públic de la UB.

El resultat final dels seminaris, que tindran continuació durant 2010, serà una publicació amb el recull de ponències i les conclusions del grup de treball.

5.1.6. Xarxa 18 de Desembre-Catalunya

La Xarxa 18 de Desembre-Catalunya es va crear el 18 de desembre de 2002 i des de llavors és un espai d'encontre, diàleg i reunió, del qual l'IDHC forma part des del 2003.

Com cada any, elaborem un manifest sol·licitant que l'estat espanyol signi i ratifiqui la Convenció Internacional per a la Protecció dels Drets de Tots els Treballadors Migrants i els seus Familiars, que es va llegir a l'acte conjunt organitzat per la Secretaria per a la Immigració, l'Ajuntament de Barcelona i, aquest any, el Parlament de Catalunya, on va tenir lloc, el 19 de desembre, l'acte institucional de la celebració del Dia Internacional del Migrant.

5.1.7. Projecte Consolider

L'IDHC forma part d'una xarxa d'universitats espanyoles i centres d'investigació en matèria de drets humans que va obtenir al desembre de 2008 un programa Consolider-Ingenio 2010 del Ministeri de Ciència i Innovació. El projecte, titulat "El temps dels drets" (HURI-AGE), està dirigit pel catedràtic de la Universitat Carlos III de Madrid, Gregorio Peces-Barba. En el marc d'aquest projecte, l'IDHC juntament amb entitats integrades a la Federació Catalana d'ONGs pels Drets Humans i per la Coordinadora Catalana contra la Tortura, es van reunir el dia 13 de gener de 2009, per debatre sobre el contingut i el seguiment del Pla de Drets Humans, juntament amb Fernando Flores, membre de la Comissió de Seguiment del mateix.

El dia 15 de gener de 2009, es va realitzar la presentació del projecte a la societat civil. En aquest acte van participar els grups membres del mateix, les entitats integrades a la Federació Espanyola d'Associacions per la Defensa i Promoció dels Drets Humans, així com el coordinador científic del programa Consolider, Dr. Laureano González.

El 2 d'octubre de 2009, David Bondia i Javier Dorado, de l'Institut de Drets Humans Bartolomé de las Casas, es van reunir a la seu de les Nacions Unides a Ginebra amb Pablo Gómez Olea, membre de la representació permanent d'Espanya a Nacions Unides, en el marc de la celebració de la XII sessió ordinària del Consell de Drets Humans. L'objectiu d'aquesta reunió va ser la presentació del projecte i el debat sobre el seu contingut i seguiment, així com sobre les activitats del Consell de Drets Humans, en particular pel que fa a Espanya.

Al llarg del 2009 l'IDHC ha organitzat un curs de drets humans per professors de secundària, especialment dirigit a aquells que imparteixen l'assignatura d'Educació per la Ciutadania i Drets Humans. El curs va tenir lloc a la seu de l'IDHC els dimarts i dijous per la tarda entre el 26 de maig i l'11 de juny. Van ser 6 sessions teòriques-pràctiques sobre els aspectes fonamentals de drets humans i dels sistemes de protecció. A més, es van plantejar dinàmiques i activitats per dur a terme a les aules.

S'han elaborat tres guies/butlletins, relatives als drets humans emergents, la Convenció internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat i sobre el Projecte Consolider-Ingenio 2010 "El temps dels drets" (HURI-AGE).

Finalment cal destacar l'elaboració del pla de treball quinquennal del Projecte amb selecció de temes, en funció de les línies d'investigació, i temporització pel període 2010-2013.

5.1.8. Consens de Barcelona

El 25 de maig es va signar un conveni de concertació entre l'IDHC, Nova-Centre per a la Innovació Social i la Fundació Ubuntu per al procés d'elaboració participativa del Consens de Barcelona sobre alternatives interculturals a la globalització neoliberal.

Els objectius són: elaborar un consens sobre propostes que facilitin la creació d'altres móns possibles i desitjables; oferir pistes al procés del Fòrum Social Mundial per a generar eficaçment accions mundials no-violentes transformadores; conscienciar al públic general; influir en els processos de reorientació i solució de la crisi de Nacions Unides i del G20.

S'està treballant conjuntament per a identificar a 300 especialistes mundials que puguin participar en aquest procés i per a sistematitzar les propostes dels mateixos. S'ha organitzat el taller "Participació catalana al Consens de Barcelona" que es presentarà en el marc del pròxim Fòrum Social Català, el gener de 2010.

5.1.9. Construcció de Pau

El 14 de desembre es va signar un conveni de cooperació tècnica entre l'IDHC i ACSUR-Las Segovias. Es tracta de participar en el projecte "Plataforma 2015 y más" de suport a iniciatives de construcció de pau entre palestins i israelians a través de l'enfortiment d'organitzacions d'ambdues societats civils, del diàleg polític i social i del coneixement, protecció i sensibilització sobre el dret internacional i els drets humans.

Les activitats que es realitzaran entre el 2010 i el 2012 comprenen: assessorament tècnic, sensibilització i incidència política, investigació, formació, comunicació i publicacions.

5.1.10. Fòrum Social Català

Al Fòrum Social Mundial de 2009 es va fer una crida a la celebració de fòrums descentralitzats al 2010, tal i com s'havia fet dos anys abans. A Catalunya es va constituir per segona vegada el Fòrum Social Català per preparar la trobada que tindrà lloc al gener de 2010.

L'IDHC, a l'igual que al 2007, s'ha adherit al FSCat i ha participat des dels inicis a les assemblees i la preparació de la trobada. Per això, l'assemblea ha creat diferents comissions de treball que s'encarreguen de les qüestions de logística, programa, extensió territorial i comunicació. Una persona de l'IDHC participa a la comissió de comunicació, encarregada de crear i actualitzar la pàgina del FSCat, que es pot consultar a www.forumsocialcatala.cat

Al FSCat, que es celebrarà el 30 i 31 de gener, es donaran cita moviments, entitats i persones, que organitzaran seminaris, tallers i altres activitats englobades al voltant de tres eixos temàtics:

1. Les causes de la crisi global
2. Les conseqüències de la crisi global
3. Les alternatives a la crisi global

L'IDHC organitzarà al FSCat un seminari, en col·laboració amb NOVA, sobre el Consens de Barcelona³.

³ Consultar més informació sobre el Consens de Barcelona en el apartat 5.1.8. d'aquesta memòria

5.2. Consell de Drets Humans de les Nacions Unides

5.2.1. Sessions ordinàries del Consell

Com a membre de la Federació d'Associacions de Defensa i Promoció dels Drets Humans, que té Estatut Consultiu Especial davant l'ECOSOC, assistim, en qualitat d'observadors, a les sessions del Consell de Drets Humans a Ginebra.

Hem estat presents als períodes 10é, 11é i 12é de sessions del Consell.

- Durant el **10é període**, celebrat entre els dies 2 i 27 de març de 2009, les Sres. Rosa Oliveres i Luciana Coconi van assistir a les sessions plenàries dels dies 9, 10 i 11 de març. El dia dilluns 9 pel matí les assistents van fer entrega a la Sra. Silvia Escobar, ambaixadora en missió especial pels drets humans del MAEC, del text de la intervenció oral elaborat per l'IDHC sobre el dret a l'aigua potable (A/HRC/10/NGO/75). Teníem previst llegir aquest document després de la presentació de l'informe de la Sra. Catarina de Albuquerque, Experta Independent sobre la qüestió de les obligacions de Drets Humans relacionades amb l'accés a l'Aigua Potable i el Sanejament. Degut a la falta de temps per la intervenció de totes les ONG interessades, no vam poder fer la lectura del nostre text, per lo que vam fer entrega del mateix al representant d'una altra ONG qui va tenir l'oportunitat de llegir-lo el dia dilluns 16.

El dimarts 10, la Sra. Coconi va assistir a la sessió plenària en la que el Sr. Martin Scheinin, Relator Especial sobre la Promoció i Protecció dels Drets Humans en la lluita contra el Terrorisme, va presentar l'informe sobre la visita que va realitzar a Espanya entre els dies 7 i 14 de maig de 2008 (A/HRC/10/3/Add.2). Durant la seva presentació, el Sr. Scheinin es va referir a Espanya com un exemple de bones pràctiques en la lluita contra el terrorisme nacional i internacional (assenyalant com exemple el judici iniciat contra els presumptes responsables dels atemptats de l'11-M), tot i que va remarcar varis punts de la legislació espanyola en aquesta matèria que haurien de ser revisats. En concret es va referir als articles 572 a 579 del Codi Penal, que contemplen els delictes associats amb la violència terrorista així com les penes relacionades amb els mateixos, la Llei Orgànica de partits polítics N° 6/2002, ja que es podrien interpretar en el sentit d'excloure a tot partit polític que, per mitjans pacífics, tractés d'aconseguir objectius polítics similars als que persegueixen els grups terroristes i a la detenció en règim d'incomunicació de les persones sospitoses de formar part d'una banda armada o grup terrorista. També es va referir a l'extradició des d'Espanya d'una persona d'origen txetxè acusada de terrorisme a Rússia i als anomenats "vols de la CIA" que van fer escala a aeroports espanyols.

- Durant l'**11é període**, celebrat entre els dies 2 i 19 de juny de 2009, la Sra. Luciana Coconi va assistir a les sessions dels dies 2 al 5. Al igual que en l'anterior i en el següent període de sessions, va poder participar en varis actes paral·lels organitzats per les missions permanents i diverses ONGs i establir contactes i intercanvi d'impressions amb representants d'ONGs.

- Finalment, vam estar presents al **12é període** de sessions, últim de l'any, que va tenir lloc entre els dies 14 de setembre i 2 d'octubre de 2009. La Sra. Coconi va assistir a cinc sessions plenàries del Consell entre els dies 14 i 17 de setembre. Durant aquest període de sessions i l'anterior, l'IDHC no va presentar ninguna intervenció oral, ja que els temes tractats no eren els del nostre treball habitual.

L'IDHC va elaborar, com sempre, un informe de cada una de les sessions per la Federació d'Associacions de Defensa i Promoció dels Drets Humans.

5.2.2. Examen Periòdic Universal

Els dies 5 i 7 de maig de 2010 el Consell de Drets Humans avaluarà per primera vegada la situació dels drets humans a Espanya des d'una perspectiva global, a través de l'Examen Periòdic Universal (EPU). Aquest mecanisme de Nacions Unides és de nova creació i té com objectiu contrastar el compliment per part del govern de les principals obligacions en matèria de drets humans, tant en matèria de drets civils i polítics, com de drets econòmics, socials i culturals. Per realitzar aquesta avaluació, el Consell de Drets Humans parteix de l'anàlisi de tres fonts d'informació: l'informe preparat per l'estat espanyol, la compilació preparada per l'Oficina de l'Alt Comissionat de Drets Humans (a partir de la informació continguda als informes dels òrgans de vigilància dels tractats, dels procediments especials i altres documents pertinents de Nacions Unides) i la informació proporcionada per altres interlocutors pertinents, és a dir, ONGs i institucions nacionals de drets humans, com pot ser el defensor del poble.

Durant el mes de novembre de 2009, l'IDHC va elaborar, juntament amb nou altres organitzacions, una presentació conjunta que es va enviar a l'Oficina de l'Alt Comissionat de Drets Humans, per ser considerada com informació proporcionada per la societat civil a l'EPU d'Espanya. En aquest informe paral·lel s'analitzava de manera crítica l'esborrany de l'informe estatal que el Govern espanyol va fer arribar a la Federació d'Associacions de Defensa i Promoció dels Drets Humans.

Part d'aquest informe va ser incorporat al document que l'Oficina de l'Alt Comissionat va preparar per l'EPU d'Espanya (Summary prepared by the Office of the High Commissioner for Human Rights in accordance with paragraph 15 c of the annex to Human Rights Council resolution 5/1, A/HRC/WG.6/8/ESP/3).

Com ja s'ha mencionat, l'EPU es realitzarà durant el mes de maig de 2010. I al setembre de 2010, s'aprovaran les recomanacions fetes per Espanya pels Estats membres del Consell. En ambdues oportunitats una representació de l'IDHC es desplaçarà a Ginebra per observar el procés.

5.3. Comitè Contra la Tortura de Nacions Unides

El Comitè contra la Tortura de Nacions Unides és l'òrgan del tractat encarregat de supervisar la implementació del Conveni Internacional contra la Tortura. Aquest Comitè és un dels més antics del sistema universal de protecció dels drets humans i està format en l'actualitat per 15 experts independents, reconeguts per la seva trajectòria en defensa dels drets humans.

La lletra del Pacte obliga als estats part a presentar un informe cada sis anys sobre la situació de la prevenció de la tortura al seu territori i sobre les mesures preses per tal de perseguir-la i castigar-la. Aquest informe és examinat pel comitè d'experts, els quals emeten unes observacions finals on s'inclouen recomanacions i mesures de seguiment.

Espanya va presentar el seu 5é informe periòdic durant la sessió del Comitè que va tenir lloc a Ginebra els dies 5 i 6 de novembre de 2009.

Com a seguiment de la tasca realitzada al 2008 davant el Comitè de Drets Humans, l'IDHC, juntament amb la resta d'entitats que conformen la Coordinadora per la Prevenció de la Tortura, va presentar un informe al Comitè d'experts. Finalment no es va poder desplaçar cap membre de l'IDHC a Ginebra durant aquells dies.

La participació de les ONGs en el procés és molt àmplia i els experts del Comitè són receptius a les aportacions de la societat civil. Tot i no establir-se un procés formal de participació de la

societat civil durant l'examen oral, l'accés als experts és total i obert als passadissos i a les sessions informatives.

Després d'aquesta experiència, l'IDHC estarà present en totes les sessions d'avaluació de l'estat espanyol als òrgans de seguiment dels tractats internacionals sobre drets humans que ha ratificat Espanya. Aquesta tasca es complementarà amb la informació a altres ONG per a què accedeixin a aquest procés, ja que moltes entitats desconeixen aquests mecanismes i no envien els seus informes per al coneixement dels experts.

Un darrer pas és donar a conèixer les observacions finals dels comitès, ja que les recomanacions no són d'obligat compliment, i l'única força que es te és la pressió de l'opinió pública i el seguiment que es pugui fer d'aquestes recomanacions per part de la societat civil i altres actors involucrats. En aquest sentit, és essencial el treball amb els mitjans de comunicació per fer públiques aquestes decisions internacionals que afecten a tothom.

5.4. Sessions de treball al Consell d'Europa

Jaume Saura i Aida Guillén van viatjar a Estrasburg els dies 30 de setembre i 1-2 d'octubre per a reunir-se amb responsables i professionals del Consell d'Europa. La visita va coincidir amb l'estada dels becaris de l'IDHC, amb els que es van mantenir diverses reunions informals i que van manifestar l'interès que estava tenint la seva agenda.

El dijous 1 es van entrevistar amb Philippe Boillat, director general de la Direcció General de Drets humans i Afers Jurídics del Consell d'Europa. Entre altres temes, es va tractar la participació de Jaume Saura en la sessió del Comitè Director de Drets Humans del Consell d'Europa sobre el tema de drets humans emergents. En aquesta reunió es van refermar les col·laboracions entre les dues institucions (suport al curs anual de Drets Humans, presència de professionals al curs anual, enviament de materials i documentació, acolliment dels becats a Estrasburg, etc.) i es va formalitzar la invitació al senyor Boillat per a la cloenda del pròxim curso, el dijous 18 de març de 2010.

Més tard es van entrevistar amb el jutge espanyol del TEDH, el senyor Luis López Guerra i amb el jutge andorrà, el senyor Josep Casadevall, president de la Secció III del TEDH, així com amb el secretari general del Congrés de Poders Locals i Regionals, Ulrich Bonner.

El 26 de novembre el president de l'IDHC, Jaume Saura, va ser convidat pel comitè director de drets humans (Steering Committee on Human Rights, òrgan intergovernamental del Consell d'Europa encarregat del seguiment i propostes relatives al funcionament del sistema europeu de protecció dels drets humans), a proposta de la Direcció General de Drets Humans de la Secretaria, per a proposar als membres del Comitè la possibilitat de codificar nous drets emergents en forma de conveni marc o protocol al Conveni Europeu de Drets Humans. Entre els drets emergents als quals va fer referència el Sr. Saura cal destacar el dret al aigua potable i el seu sanejament, el dret al medi ambient o el dret de les persones grans.

5.5. Participació en altres actes

L'IDHC, a més dels projectes i accions que duu a terme en les seves tres principals línies de treball (assessorament/sensibilització/formació), té la vocació d'unir esforços amb les organitzacions i persones que treballen per la promoció i defensa dels drets humans, col·laborant amb altres entitats de la societat civil a través de l'organització d'accions puntuals i a través de la seva participació i presència en nombrosos esdeveniments públics com seminaris, conferències...

L'IDHC ha col·laborat en:

1. Jornades: **Afganistan: dones contra l'oblit i la impunitat**, organitzades per ASDHA (Barcelona, 26 al 28 de gener de 2009).
2. Realització del pròleg de l'informe **"El Comercio Justo en España 2008: Canales de importación y distribución"** per David Bondia. Aquest informe, elaborat per SETEM i la Coordinadora Estatal de Comerç Just, va ser presentat el 26 de febrer de 2009.
3. Presentació del llibre **"Nous instruments internacionals de protecció dels drets humans: el Consell de Drets Humans i el Mecanisme d'Examen periòdic Universal"** de la col·lecció "RxDH. Col·lecció Recerca per Drets Humans" (Barcelona, 9 de març de 2009).
4. Seminari **Palestina: apartheid i crims de guerra, Dia d'acció global pel Boicot, Desinversions i Sancions (BDS) contra Israel**. Organitzat per la Campanya Amb Palestina al Cor (Barcelona, 30 de març de 2009).
5. Acte institucional **"20 de juny dia mundial de les persones refugiades"** (Barcelona, 19 de juny de 2009).
6. Suport al **Dia global d'acció en defensa dels drets humans a l'Iran** (Barcelona, 25 de juliol).
7. Seminari **"Dona i educació a la Mediterrània: un dret universal per construir"**, organitzat per l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans i l'Institut Europeu de la Mediterrània (IEMed) amb la col·laboració de l'IDHC (Barcelona, 7 i 8 de setembre de 2009).
8. Xerrada **"Sobreviviendo en los Territorios Ocupados. La lucha popular no violenta de Bil'in contra la ocupación militar israelí"**. Acte organitzat per la Campanya Amb Palestina al Cor (Barcelona, 5 d'octubre de 2009).
9. Exposició de fotografies **"Congo, la guerra eterna"**, d'Alfons Rodríguez. Organitzada per la Fundació Món-3, Fundació Solidaritat UB i la Universitat de Barcelona (Barcelona, de l'1 al 14 d'octubre de 2009).
10. Conferència **"Religión y Derechos Humanos"** a càrrec de Juan José Tamayo Acosta. Aquesta va ser la primera conferència del cicle sobre el tema de religió i drets humans, organitzat per l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans, amb la col·laboració de la Federació Catalana d'ONG's pels Drets Humans i l'Institut de Drets Humans de Catalunya (Barcelona, 23 d'octubre de 2009).
11. Seminari: **"Víctimas invisibles, conflicto armado y resistencia civil en Colombia"**, organitzat per la Fundació Solidaritat UB, la Universitat de Barcelona, i la Pontificia Universidad Javeriana de Cali, Colòmbia. Conferència de David Bondia: **"De lo global a lo local o de lo local a lo global: convergencias y divergencias entre el derecho internacional público y el derecho propio indígena. Especial referencia a las comunidades indígenas colombianas"** (26 i 27 de novembre de 2009).
12. Primer Seminari Internacional **"Derechos, justicia y desarrollo humano: claves para la paz en Palestina"**, organitzat per la Plataforma 2015 i Más i el Grup d'ONGs per Palestina. Participació de David Bondia en la moderació de la Sessió 3 **"Violaciones Sistemáticas de derechos humanos como crimen de apartheid"** (Madrid, 2 i 3 de desembre de 2009).

L'IDHC ha participat en:

1. Seminari internacional: **"El rol de las etnias en el proceso de paz y reconciliación en Birmania"**, organitzat per l'Associació Birmania por la Paz y Casa Asia. Participació de David Bondia amb la ponència **"Procesos constitucionales y resultados en Birmania: pasado y presente en relación a la paz y a los derechos humanos"** (Barcelona, 6 de febrer de 2009).

2. Jornades: Dos pueblos, dos miradas, organitzades per l'Associació Cultural Portal Nou. David Bondia va participar amb la conferència titulada "**Israel/Palestina: una lectura del conflicte desde el punto de vista de los derechos humanos**" (Barcelona, 19 de febrer de 2009).
3. Seminari: Los derechos de la infancia y de la adolescencia frente a las políticas de extranjería, organitzat per l'Associació para la Defensa de los Derechos de la Infancia y la Adolescencia (ADDIA). Ponència de David Bondia, sota el títol "**Los derechos del menor inmigrado**" (Barcelona, 6 de març de 2009).
4. **Jornada por la verdad, la justicia y la reconciliación en Argelia**, organitzada per SODEPAU. David Bondia va intervenir amb una ponència sobre el principi de competència universal a Espanya i la seva possible modificació (Barcelona, 21 de març de 2009).
5. IV Jornades de Formació en Solidaritat de Lleida, organitzades per la Coordinadora d'ONGD i altres Moviments Solidaris, amb la col·laboració del Centre de Cooperació Internacional de la Universitat de Lleida. Conferència "**Teoría crítica de los derechos humanos**" a càrrec de David Bondia (Lleida, 16 d'abril de 2009).
6. Curs d'introducció a la conflictivitat del segle XXI, organitzat pel Servei Civil Internacional Catalunya, Ponència a càrrec de David Bondia, sota el títol "**Aplicaciones del Derecho Internacional de los derechos humanos y del Derecho internacional humanitario**" (Barcelona, 17 d'abril de 2009).
7. IV Edició del Curs de Drets Socials: Defender y repensar los derechos sociales en tiempos de crisis, organitzat per l'observatoru DESC amb la Col·laboració de l'IDHC. Intervenció de David Bondia amb la conferència "**El reconeixement internacional dels drets socials: les hipoteques de la guerra freda**", (Barcelona, 20 d'abril de 2010).
8. Taula Rodona: **Crisi econòmica i dret a una alimentació digna: cap a on ens dirigim?** Intervenció de Jaume Saura, com a president del jurat del Premi de Recerca en Drets Humans, de l'Oficina de Promoció de la Pau i dels Drets Humans. En aquest acte es va presentar la publicació del treball guanyador: L'alimentació com a dret humà: les seves implicacions, escrit per Montserrat Tafalla (Barcelona, 28 d'abril de 2009).
9. Seminari Internacional "Bones pràctiques en sostenibilitat mediambiental, sobirania alimentària i governança al Magrib". El dia 8 de maig, David Bondia va moderar la Taula "**Bones pràctiques en governança local**". Aquest seminari va ser organitzat per la Fundació Món-3 (Barcelona, 7 i 8 de maig de 2009).
10. Curs de Maièutika, de la Facultat de Ciències de la Comunicació de la UAB. Intervenció de David Bondia, sota el títol "**Drets humans, entre la formulació i l'aplicació**" (Barcelona, 20 de maig de 2009).
11. Taula rodona: Justicia ante la impunidad: Fujimori y los derechos humanos en el Perú. Participació de Jaume Saura a la taula amb la intervenció: "**Derechos humanos y ciudadanía**". Acte organitzat per la Plataforma Q'atary Perú (Barcelona, 27 de maig de 2009).
12. Taula rodona "**La situació dels drets humans al Congo**", organitzades per la Fundació Món-3, Fundació Solidaritat UB i la Universitat de Barcelona. Participació de David Bondia com a ponent (Barcelona, 16 de juny de 2009).
13. **Jornada sobre la jurisdicció universal**, organitzada per la Federació Catalana d'ONG pels Drets Humans i l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona. Participació com a ponent de Jaume Saura (Barcelona, 9 de juliol de 2009).
14. XVI Escola d'Estiu d'Unió Democràtica de Catalunya, organitzada pel INEHCA (Institut d'Estudis Humanístics Miquel Coll i Alentorn). Participació de Luciana Coconi amb la ponència: "**Los derechos humanos en el mundo, 60 años después de la aprobación de la Declaración Universal**", i de Carlos Boggio amb la ponència "**Los desplazados y refugiados víctimas de violaciones a los derechos humanos**" (S'Agaró, 25 i 26 de juliol de 2009).

15. Curs d'Estiu "Dignidad y derechos humanos. Lucha contra la impunidad y la pobreza" de la Universitat Complutense de Madrid. Participació de David Bondia a la Taula Rodona "**Los derechos humanos en las estrategias de reducción de pobreza**" (El Escorial, 4 d'agost de 2009).
16. 10ª Fira de la Solidaritat per la Cooperació: "Els drets humans al món. Que fem per la seva defensa". Intervenció de Jaume Saura a la Taula Rodona "**Els drets humans al món**" (Cornellà de Llobregat, 26 de setembre de 2009).
17. Curs "Medi ambient, canvi climàtic i conflictes armats: la qüestió de l'aigua" organitzat per la Fundació Solidaritat UB, Món-3 i la Universitat de Barcelona, dirigit per David Bondia i Toni Jiménez. Participació amb les següents ponències: "**El dret internacional dels cursos de l'aigua**", Jaume Saura (19 d'octubre), "**El dret a l'accés a l'agua i el sanejament**", David Bondia i "**Los refugiados ambientales**", Carlos Boggio (26 d'octubre). Barcelona, del 14 al 28 d'octubre de 2009.
18. **V Edició de la Mostra de Cinema i Drets Humans, GavàMón 2009**, organitzat per la Regidoria d'Igualtat i Ciutadania de l'Ajuntament de Gavà. Participació de Jaume Saura a la taula inaugural (Gavà, 23 d'octubre de 2009).

6. PUBLICACIONS I INVESTIGACIONS

6.1. Sèrie Conflictes Oblidats

En el 2009 s'ha publicat (amb 300 exemplars) l'edició bilingüe del conflicte de Sri Lanka, amb les ponències i investigacions que es van fer públiques en las jornades realitzades sobre aquest conflicte al mes de maig de 2008.

També s'ha publicat (amb 300 exemplars) l'edició bilingüe del conflicte de Kosovo, a partir de les experiències compartides i les conclusions a les que es van arribar en la sessió de treball amb entitats, persones i administracions que treballen o que estan interessades en Kosovo, realitzada el 19 de gener de 2009.

A més de la seva divulgació en paper, aquestes publicacions es poden descarregar gratuïtament a la nostra pàgina web dedicada als Conflictes Oblidats.

6.2. Sèrie Drets Humans Emergents

Les publicacions sobre Drets Humans Emergents són de dos tipus: la publicació del text de la Declaració i les publicacions específiques.

En el 2009 s'ha publicat la Declaració Universal de Drets Humans Emergents, el text definitiu aprovat en el Fòrum Universal de les Cultures-Monterrey 2007. Aquest text ha estat publicat en quatre idiomes: castellà, català, anglès i francès.

També s'ha preparat una nova publicació que s'editarà el 2010. "Efectes de les tecnologies de la informació i la comunicació sobre els drets humans" és una publicació que no és producte de ponències i conclusions d'un seminari participatiu: aquesta vegada s'ha optat per encarregar la redacció dels articles a vuit especialistes en la matèria. Anaïs Franquesa s'ha encarregat de la coordinació d'aquest projecte i també ha elaborat la introducció de la publicació.

A més de la seva divulgació en paper, totes les publicacions relacionades amb els drets humans emergents es poden descarregar gratuïtament a la nostra pàgina web.

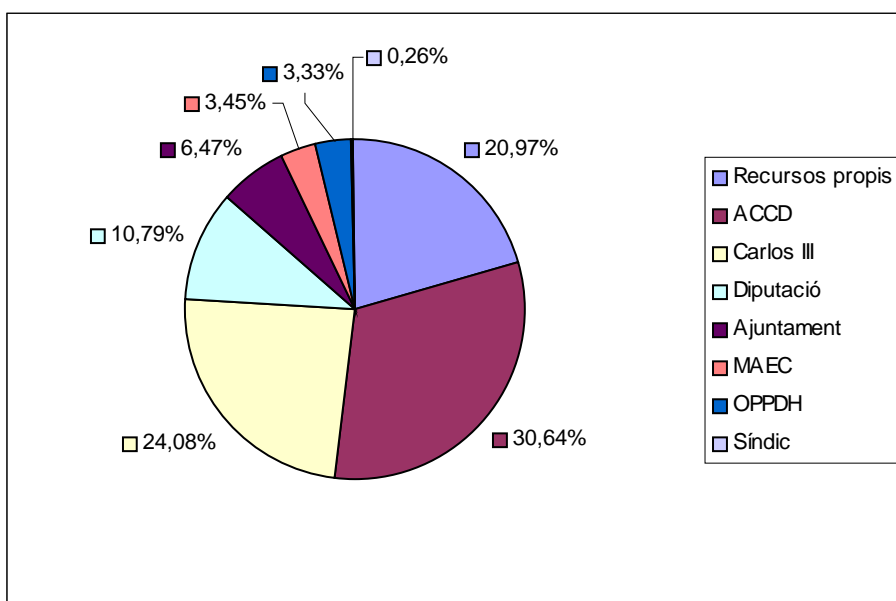

7. ALGUNES DADES ECONÒMIQUES

El 2009 hem rebut subvencions i signat convenis amb l'ajuntament de Barcelona, la diputació de Barcelona, l'Oficina per a la Promoció de la Pau i els Drets Humans (OPPDH), l'Agència Catalana de Cooperació al Desenvolupament (ACCD), el Síndic de Greuges, la Universitat Carlos III de Madrid i el Ministeri de Afers Exteriors i de Cooperació (MAEC).

L'IDHC compta amb ingressos propis que completen els ingressos de 2009 fins un valor total de 231.693,46 €.

A continuació se detallen els percentatges:

Aquests ingressos es van destinar als projectes de sensibilització, assessorament i formació en drets humans que s'han detallat a la present memòria i que es distribueixen de la següent manera:

